

ERKEN UYARI SİSTEMİ (EWS)

Cengiz ERİŞİR
Uyuşturucu ile Mücadele
Daire Başkanı V.

Emniyet Genel Müdürlüğü Uyuşturucu ile Mücadele Daire Başkanlığı bünyesinde görev yapan ve Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi'nin (EMCDDA) Türkiye Ulusal Temas Noktası olan Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM), ülkemiz adına EMCDDA çalışmaları doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir. EMCDDA ile Türkiye arasında "PHARE İşbirliği Projeleri" kapsamında, "2007 yılında Türkiye Çalışma Programının ve Çalışma Gruplarının Oluşturulması" isimli proje gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma gruplarından biri de Erken Uyarı Sistemi (Early Warning System-EWS) Ulusal Çalışma Grubu'dur.

EWS Ulusal Çalışma Grubu: Ülkemizde uyuşturucu ile mücadele alanında faaliyet yürüten birçok kurum ve kuruluştan seçilmiş bir ekip, bu sistem içerisinde yer almaktadır. Grupta Sağlık, Adalet, Gümrük ve Ticaret, Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlıkları, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, İstanbul Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve ilgili diğer kurumlardan toplam 20 temsilci bulunmaktadır. Grup iletişimi e-posta aracılığı ile gerçekleşmekte, EWS sistemi aracılığı ile yapılan yeni bir bildirim tüm grup üyeleri ile paylaşılmaktadır.

EWS kapsamındaki kurumlar ülkede yeni bir madde ile karşılaştklarında "Yeni Psikoaktif Maddeler (uyuşturucu, uyarıcı, halüsinojen, vb. maddeler) İçin Rapor Formu"nu doldurarak TUBİM'e göndermektedir.

Daha sonra bu maddelerle ilgili olarak yapılan toplantılarda;

- Bağımlılık gelişme ihtimali ve olası bağımlılığın ağırlığı,
- Kullanıcı açısından taşıdığı sosyal riskler,
- Toplumda yaratacağı huzursuzluk ve şiddet ile ilişkisi,

değerlendirmektedir.

EWS Ulusal Çalışma Grubu 2008-2015 tarihleri arasında 17 toplantı gerçekleştirmiştir. Bu toplantılar sonucunda toplam 340 yeni psikoaktif madde yasa kapsamına alınmıştır. Bu maddelerden 125 tanesi sokak ismi ile "Bonzai" olarak adlandırılan sentetik kannabinoidlerdir.

Yıllara göre sentetik uyuşturucu maddelerin 2313 sayılı Kanun kapsamına alınma sayıları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Anlaşılabileceği üzere bu maddelerin ülkemizde görülme sıklığı giderek artmaktadır.

Aralık 2014 itibariyle EMCDDA'ya rapor edilen yeni psikoaktif madde sayısı toplamda 450 olmuştur. 2014 yılında, üye devletler Erken Uyarı Sistemine daha önce hiç rapor edilmemiş 101 yeni psikoaktif madde bildirmiştir (EMCDDA, Avrupa Uyuşturucu Raporu, 2015).

Dünya genelinde de Avrupa'daki EWS trendleri ile benzer bir tablo görülmektedir. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) verilerine göre; 2009 yılında rapor edilen yeni psikoaktif madde sayısı 166 iken 2012 yılında bu sayı, uluslararası kontrol altında olan tüm maddelerin sayısı olan 234'ü aşmıştır. Ayrıca, 2013 yılı itibariyle üye devletler tarafından 348 yeni psikoaktif madde bildirilmiş ve 2014 yılı sonunda bu sayı 541'e ulaşmıştır (UNODC World Drug Report, 2015).

NPS'lerin sayısının artması ve dünya genelinde ulaşılabilir olması, uyuşturucu pazarında sentetik uyuştu-

EWS Ulusal Çalışma Grubu: Ülkemizde uyuşturucu ile mücadele alanında faaliyet yürüten birçok kurum ve kuruluştan seçilmiş bir ekip, bu sistem içerisinde yer almaktadır.

rucuların daha fazla çeşitlendirilmiş olduğunu göstermektedir. %39 ile en çok rapor edilen grup olmaya devam eden Sentetik Kannabinoidleri, %18 ile Feniletilaminler ve %15 ile Sentetik Katinonlar takip etmiştir (UNODC World Drug Report, 2015).

Yeni nesil uyuşturucu madde sayısının son yıllarda hızla artması neticesinde, bu maddeler ile daha etkin mücadele edebilmek için Avrupa'da henüz üç ülke tarafından uygulanan "Jenerik Sınıflandırma" adı verilen sistemin ülkemize nasıl uyarlanabileceği hakkında EWS Ulusal Çalışma Grubu tarafından çalışmalara başlanmıştır.

Jenerik Sınıflandırma; uyuşturucu maddelerin isimlerinin tek tek sayılarak 2313 sayılı Kanun kapsamına alınmaları yerine, ana grup üzerinde değişiklik yapılabilecek noktaların tanımlanarak, bu noktalara bağlanacak grupların yazılması sonucu ortaya çıkan maddeler listesi olarak tanımlanmaktadır.

EWS Ulusal Çalışma Grubu tarafından yapılan toplantılar sonucu hazırlanan "Jenerik Sınıflandırma" çalışmasına ilişkin metin, 06 Şubat 2015 tarihli ve 29259 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 26/01/2015 tarihli ve 2015/7238 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun 19. Maddesi hükümlerine dahil edilmiştir.

Bu tanımlama sayesinde yeni nesil uyuşturucu maddelerin büyük bir kısmının daha ülkemize girmeden otomatik olarak 2313 sayılı Kanun kapsamına alınmasını sağlamıştır.

2015 yılı sonu itibariyle EMCDDA tarafından bildiri yapılmış yeni psikoaktif maddelerden 29 tanesi "Jenerik Sınıflandırma" kapsamında 2313 sayılı kanun kapsamına girmiştir.

Tablo: Yıllara Göre 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun Kapsamına Alınan Maddelerin Sayısı

Tarih	2313 Sayılı Kanun Kapsamına Alınan Madde Sayısı
2008	1
2009	1
2011	19
2012	13
2013	60
2014	246
2015	29 (Jenerik Sınıflandırma Kapsamında)
TOPLAM	369

Kaynak: TUBİM, 2015

KAYNAKÇA

- Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) World Drug Report, 2015, Chapter I SYNTHETIC DRUGS: amphetamine-type stimulants and new psychoactive substances, p:67.
- Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (EMCDDA) Avrupa Uyuşturucu Raporu, 2015, 1. Bölüm Uyuşturucu Arzı ve Pazarı, s.32.
- Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM), 2015